

ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ МОДЕЛІ ОСВІТИ

*Н.І. Волкова, к.е.н., доцент
Одеський національний політехнічний університет*

Сучасний світ у своєму історичному кроці ХХІ століття характеризується процесами глобалізації та інтернаціоналізації економіки, відкриттям кордонів, міграцією фахівців. Більшість країн світу переходить до ринкової економіки, демократизації та інформатизації суспільства, що створює якісно нову ситуацію у сфері освіти. Сучасні фахівці повинні ефективно працювати як у межах власної країни, так і в міжнародному глобальному середовищі. Кінцевою метою фахової підготовки повинна стати підготовка до швидкозмінних процесів в економіці, до професійної діяльності у невизначених чітко умовах і вимогах як юридичного так і економічного характеру, в умовах становлення і розвитку нового соціально-економічного суспільства в Україні. Проблема формування професійної компетенції набуває першочергового значення.

Необхідність введення поняття компетентності та компетентісного підходу в освіті визначається зміною освітньої парадигми – сукупності переконань, цінностей, технічних засобів тощо. Теоретичний аналіз проблеми формування професійної компетентності фахівців спрямовує нас до головних понять дослідження компетентності.

Професійно компетентною визнається така робота спеціаліста, в якій професійна діяльність здійснюється на достатньо високому рівні, досягаються відчутні результати праці, реалізується особистісний потенціал. При цьому компетентність фахівця визначається співвідношенням у реальній діяльності його професійних знань і вмінь з одного боку, та професійних позицій, психологічних якостей – з іншого. В енциклопедії освіти «професійна компетентність» визначається як інтегративна характеристика ділових і особистісних якостей фахівця, що відображає рівень знань, умінь, досвіду достатніх для досягнення мети з певного виду професійної діяльності, а також моральну позицію фахівця [1].

В компетентності фахівця можна виділити дві складові:

- компетентність професійна в певній предметній сфері (професія, посада);
- компетентність соціальна (в комунікативній сфері, у формуванні соціальних навичок, мотивів поведінки, тобто соціалізація особистості).

Мова йде про формування компетентісно-орієнтованої системи освіти, яка спрямована на цілісне набуття професійних знань та соціальної особистості.

Найважливішою якістю стає професійна гнучкість і мобільність, тобто здатність у разі необхідності швидко перекваліфіковуватися або навіть змінити професію. Обов'язкові елементи кваліфікації – солідна загальна освіта, широка професійна підготовка і високий культурно-технічний рівень, уміння швидко оновлювати і поповнювати знання. Сучасний працівник практично в будь-якій сфері діяльності повинен володіти здібністю до економічного мислення, до роботи в творчих колективах, мати підготовку в області маркетингу, а також чітко уявляти собі господарські, соціальні і культурні аспекти введення нових технологій. Крім того, йому необхідні дисциплінованість, ініціативність, почуття відповідальності, комунікабельність, відданість справі, творче відношення до неї, тобто всі ті «екстрафункціональні» (що виходять за рамки професійних якостей) характеристики, які можна об'єднати поняттям «соціальна кваліфікація».

Теоретичний аналіз з наукових джерел дозволяє визначити основні структурні компоненти професійної компетентності.

1. Компетентність у сфері професійної діяльності: ставити цілі і формувати завдання, пов'язані з реалізацією фахових функцій; знаходити вирішення завдань, у тому числі нестандартних; гнучке реагування на вимоги ринку праці.

2. Інформаційно-комп'ютерна компетентність: стосується роботи з комп'ютерною технікою і визначається таким переліком знань та вмінь: знання теоретичних основ функціонування комп'ютерної техніки; уміння користуватися електронною поштою; уміння працювати із спеціалізованим програмним забезпеченням; уміння ефективно застосувати інформаційні технології і відповідні програми у професійній діяльності.

3. Комунікативна компетентність: знання ділового етикету та основ конфліктології, толерантність до існування інших поглядів, ефективна групова взаємодія, позитивна установка щодо себе й оточуючих тощо.

4. Іншомовна комунікативна компетентність: володіння іноземною мовою як засобом комунікації в своїй та іншій професійній культурі.

5. Соціальна компетентність.

6. Компетентність у сфері самовизначення і саморегуляції особистих якостей.

Усі перераховані компоненти інтегруються в поняття «комунікативно-функціональна компетентність» [2, с. 98-101].

Таким чином, сформованість професійної компетентності є обов'язковою передумовою професіоналізму особистості та необхідним підґрунтям для ефективної реалізації і вирішення проблем професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Енциклопедія освіти / гол. ред. В.Г. Кремень. – К.: Орінком Інтер, 2008. – 1036 с.
2. Волкова Н.І. До проблеми формування професійної компетентності майбутніх фахівців економічного профілю / Н.І. Волкова // Педагогічний процес: теорія і практика: Зб. наук. праць. – К.: ТОВ Едельвейс, 2015. – Вип. 5-6. – С. 98-101.

ГОСТИННІСТЬ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

*О.В. Дишкантюк, к.т.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій*

Основною тенденцією сучасного розвитку став перехід від сфери виробництва до сфери надання послуг, одержання вражень від них та загалом розвитку економіки вражень. Зараз суспільний розвиток визначається не кількістю добутого металу або вироблених станків, а враженнями які одержують люди від споживання товарів та послуг, комфортними умовами проживання в державі. Недарма рейтинги найкращих міст для проживання населення проводяться по таких показниках як охорона здоров'я, культура, стан доквілля, освіта, інфраструктура, стабільність. Зараз в офіційних світових рейтингових оцінках з'явилися індекс щастя та індекс розвитку людини, згідно яких оцінюється соціальний розвиток та економічний стан країн світу. Високо цінується міжнародною спільнотою «можливість людини жити довгим і здоровим життям, здобути освіту і мати гідний рівень життя. Додаткові елементи вибору включають в себе політичну свободу, гарантовані права людини і самоповагу». Концепція розвитку людини зробила серйозний вплив на те, як державні та політичні діячі, засоби масової інформації, фахівці в області розвитку, економісти і представники інших громадських наук оцінюють соціальний прогрес [1].